
Schriftelijke statenvragen van de Statenfractie van PvdD over verantwoordelijkheid Oostvaardersplassen, ingediend op 4 juni 2021, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 29 juni 2021 (2811381).

1. Tijdens de beeldvormende sessie van 2 juni j.l. heeft de gebiedsmanager van SBB de toelichting verzorgd en was er alsnog niemand uit het veld aanwezig. Wat was dan precies de meerwaarde om bij de bespreking van 24 maart j.l. stelselmatig naar SBB te verwijzen?

Antwoord: Een groot deel van de vragen die tijdens de bespreking op 24 maart werden gesteld vallen onder de beheerverantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer, vandaar dat naar Staatsbosbeheer verwezen werd.

Staatsbosbeheer heeft tijdens de bijeenkomst op 2 juni gepresenteerd hoe zij in de praktijk vanuit haar beheerverantwoordelijkheid invulling geven aan het provinciale beleidskader beheer Oostvaardersplassen en het welzijn van de hekrunderen in het gebied.

2. Hoe ligt de verantwoordelijkheidsverdeling tussen GS en Staatsbosbeheer nu precies? Voor welke elementen van het beleid en de uitvoering zijn welke partijen verantwoordelijk?

Antwoord: In het convenant tussen provincie en SBB is aangegeven dat partijen erkennen dat zij – ieder vanuit hun eigen rol en met inachtneming van relevante wet- en regelgeving - een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het Oostvaardersplassengebied en onderschrijven daarbij het Beleidskader als uitgangspunt, waarbij : a. de provincie verantwoordelijk is voor het beleidskader en b. Staatsbosbeheer voor het beheer en de uitvoering van het beleidskader.

Het college van Gedeputeerde Staten ziet toe op de uitvoering van het beleidskader. De provincie heeft in het kader van de Wet Natuurbeheer en Wet Dieren geen wettelijke taak als toezichthouder voor het dierenwelzijn van verwilderde dieren zoals hekrunderen en konikpaarden en heeft deze rol evenmin op grond van het gesloten convenant. Er gelden algemene zorgplichtbepalingen, het is aan SBB om daar invulling aan te geven.

3. Wat gaat er nu wel/niet goed in de verhouding met Staatsbosbeheer? Wat moet er beter en hoe kan dat?

Antwoord: Het college van Gedeputeerde Staten is van mening dat de samenwerking met Staatsbosbeheer goed gaat.

4. Als PS (of een of meerdere individuele Statenleden) vragen of kritiek heeft op het beleid in de OVP, wat is dan de volgens u te volgen procedure?

Antwoord: Het provinciale beleid voor de Oostvaardersplassen is op basis van een initiatiefvoorstel van Provinciale Staten in 2018 door Provinciale Staten vastgesteld. Het college van Gedeputeerde Staten ziet toe op de uitvoering van het beleidskader.

Daar waar partijen binnen Provinciale Staten het niet eens zijn met het vastgestelde beleidskader of onderdelen daarvan, dient daarover de discussie gevoerd te worden met Provinciale Staten.

5. Wat moet PS doen als GS naar SBB verwijst en SBB naar GS – hoe kan PS dan antwoord krijgen op beleids- en verantwoordelijkheidsvragen? Wat is volgens u de te volgen procedure in deze?

Antwoord: Het college van Gedeputeerde Staten is van mening dat taken en verantwoordelijkheden helder en duidelijk zijn. In het convenant dat gesloten is tussen Staatsbosbeheer en de provincie

zijn daarover afspraken gemaakt waarbij de provincie verantwoordelijk is voor het beleidskader en Staatsbosbeheer voor het beheer en de uitvoering.

Daar waar vragen betrekking hebben op het "beleidskader beheer Oostvaardersplassen" is het aan het college van Gedeputeerde Staten daar op te reageren. En wanneer het gaat over beheer en uitvoering zoals opgenomen in het beleidskader is het aan Staatsbosbeheer daar op te reageren.

Daarnaast heeft Staatsbosbeheer in het kader van de algemene zorgplichtbepalingen uit de Wet Natuurbeheer en Wet Dieren een zelfstandige verantwoordelijkheid voor de heckrunderen en de konikpaarden. Het is aan SBB om daar invulling aan te geven. De provincie heeft daar geen wettelijke taak in.

6. Als er signalen zijn dat er iets niet goed gaat met de dieren in de OVP – wat is dan de te volgen procedure?

Antwoord: Hier is geen pasklaar antwoord op te geven, dit is afhankelijk van het onderwerp waar het over gaat.

Indien het signalen betreft die gaan over beleidskader of de uitvoering aspecten dan is het aan Provinciale Staten en het college van Gedeputeerde Staten daar iets van te vinden. Gaan signalen over beheer en uitvoering dan valt dat onder de beheerverantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer.

Daar waar het gaat over het dierenwelzijn en de algemene zorgplichtbepalingen uit de Wet Natuurbeheer en Wet Dieren. is het aan SBB om daar invulling aan te geven. Het ministerie van LNV en de NVWA zijn belast met het naleven van de WNB en de WD. Signalen dat het niet goed zou gaan met de heckrunderen en konikpaarden kunnen bij de NVWA gemeld worden.

Tot slot is er nog een landelijk meldpunt dierenleed bij de politie ondergebracht waar contact mee opgenomen kan worden.

7. Waarom komt de extra beschutting in het gebied maar niet van de grond? Dit werd al in het ICMO 2 rapport uit 2010 met klem aanbevolen. Los van eventuele juridische vertragingen, had dit toch al lang geregeld kunnen en moeten zijn? Waarom niet en wanneer wel?

Antwoord: Door juridische procedures heeft de uitvoering vertraging opgelopen. Staatsbosbeheer heeft in de winter van 2018-2019 in het westelijke deel van de Oostvaardersplassen het uitrasteren van een tiental gebieden met een totale oppervlakte van ca 150 ha afgerond. De uit gerasterde gebieden variëren in omvang van een aantal hectare tot 30 hectare groot.

Afgelopen winter is in een deel van de uitgerasterde gebieden op het Stort en de Beemdlanden aangeplant. De oppervlakte die pleksgewijs is ingeplant bedraagt ca. 75 hectare. De overige 75 hectare wordt komend najaar ingeplant. Dit zijn dan de zeven resterende meest zuidwestelijke kavels op het Stort.

Staatsbosbeheer kan daarnaast de omliggende gebieden openstellen voor de grote grazers indien dat nodig is.

8. Hoe is de verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot de Konikpaarden precies geregeld? Van wie krijgt SBB de opdracht tot vangen in de kraal en hoe zit het met de verantwoordelijkheid over gehouden dieren (want in vangkraal)? Er staan inmiddels alweer een groot aantal in een vangkraal. In eerdere jaren stonden ze daar heel lang, midden in een hete zomer en zonder beschutting. Is daar lering uit getrokken? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het vangen en uitplaatsen van konikpaarden valt onder de beheerverantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer. Dit populatiebeheer is niet in de opdracht betrokken die GS recent aan Staatsbosbeheer hebben verleend. Staatsbosbeheer heeft geen toestemming op grond van de Wet natuurbescherming nodig om tot uitvoering van het populatiebeheer voor de konikpaarden over te

gaan. Anders dan bij beschermde soorten het geval is, geldt er ten aanzien van verwilderde dieren en exoten geen verbodsbepaling om de dieren te doden. Op de soorten is uitsluitend een aantal algemene bepalingen uit de Wnb van toepassing, zoals de zorgplicht uit artikel 1.11 en de plicht uit artikel 3.24 om te voorkomen dat een dier dat gedood wordt onnodig lijdt. Binnen deze grenzen is het aan de eigenaar of gebruiker van de grond, in dit geval Staatsbosbeheer, om te bepalen wat er met de dieren gebeurt.

De paarden staan in een vangweide met een omvang van ongeveer 55 ha. en biedt daarmee voldoende ruimte voor de paarden. Daarnaast zorgt Staatsbosbeheer in het kader van haar zorgplicht dat er voldoende drinkwater en voer beschikbaar is.

Recent zijn door Staatsbosbeheer de poelen in de vangweide vergroot zodat er meer ruimte is voor de konikpaarden om ook verkoeling te zoeken.

9. In het rapport Van Geel komt de optie van slacht in het geheel niet voor. Wanneer is ertoe besloten om de paarden niet meer uit te plaatsen, maar in plaats daarvan naar de slacht te brengen? Waarom en moet dit niet periodiek heroverwogen worden (met bijbehorend onderzoek naar geschikte uitplaatsingsgebieden)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: In het beleidskader OVP wordt niet specifiek over het van uitplaatsen van de paarden gesproken maar over het terugbrengen van de aantallen. Wel wordt geopperd een deel van de gevangen dieren mogelijk onder te brengen in gebieden elders in Flevoland, Nederland of Europa. Hiervoor hebben twee trajecten plaats gevonden waarbij paarden destijds verplaatst zijn naar gebieden in Spanje en Wit-Rusland.

Geconstateerd wordt dat met alle natuurgebieden waar nu begrazing plaats vindt, het steeds lastiger wordt om paarden naar andere gebieden uit te plaatsen. Voordat najaar 2021 een groep paarden werd uitgenomen en naar de slacht is gebracht, heeft Staatsbosbeheer de vraag uitgezet onder de collega terreinbeheerders en de provinciale afdelingen of er nog gebieden zijn waar paarden naar toe verplaatst konden worden. Dit heeft geen geschikte gebieden opgeleverd.

10. Als slacht volgens GS onvermijdelijk zou zijn, is er dan niet een diervriendelijkere wijze te volgen om dit uit te voeren, in plaats van deze wilde dieren eerst weken/maanden in een vangkraal op te sluiten en vervolgens levend op een zeer stressvol transport naar het slachthuis te brengen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: De paarden staan in een vangweide welke een omvang heeft van ongeveer 55 ha. en daarmee voldoende ruimte biedt. Staatsbosbeheer zorgt voor voldoende drinkwater en voer zover dat nodig is geeft daarmee invulling aan haar zorgplicht.

Staatsbosbeheer voert de dieren af zodra dat mogelijk is. Echter is er soms sprake van overmacht waarbij de paarden niet direct afgevoerd kunnen worden vanwege juridische procedures.

Met het aanbieden van de paarden voor de slacht en het vlees te benutten voor consumptie wordt daarnaast invulling gegeven aan het op een andere wijze verwerken van geschoten dieren. Hier is in het beleidskader beheer Oostvaardersplassen door van Geel voor gepleit.

11. Wat is precies de toegevoegde waarde van de overdracht van de verantwoordelijkheid over de grote grazers van het Rijk naar de provincie, als GS vervolgens zich aan alle verantwoordelijkheid onttrekt en stelselmatig naar SBB verwijst?

Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat gezien de chaos rond dit dossier en het feit dat GS de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid niet op zich wil nemen, de verantwoordelijkheid beter teruggegeven kan worden aan het Rijk? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: De overdracht zoals in 2016 heeft plaats gevonden past binnen de decentralisatie voor het natuurbeleid zoals dat destijds door het Rijk in gang is gezet.

Op basis van de richtinggevende uitspraken Beleidskader beheer Oostvaardersplassen en die op 7 februari 2018 door Provinciale Staten zij vastgesteld heeft het college van Gedeputeerde Staten de commissie van Geel ingesteld. De commissie van Geel heeft het rapport "Advies beheer Oostvaardersplassen" opgeleverd welke op 18 juli door Provinciale Staten als beleid is vastgesteld. Het college van Gedeputeerde Staten ziet toe op de uitvoering en voldoet daarmee aan haar verantwoordelijkheden.

Naar de mening van het college van Gedeputeerde Staten is er dan ook geen sprake van chaos op dit dossier. Dat dat beeld op momenten ontstaan komt mogelijk doordat het door Provinciale Staten vastgestelde beleidskader Oostvaardersplassen in provinciale Staten ter discussie wordt gesteld.